

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o poslancih obsega:

- Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. 48/92 z dne 3. 10. 1992),
- Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 z dne 18. 3. 1994),
- Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. 19/94 z dne 13. 4. 1994),
- Odločba o razveljavitvi 39. člena zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 44/94 z dne 21. 7. 1994),
- Zakon o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike – ZZPOFPR (Uradni list RS, št. 15/03 z dne 14. 2. 2003),
- Zakon o dopolnitvi Zakona o poslancih – ZPos-A (Uradni list RS, št. 123/04 z dne 18. 11. 2004),
- Zakon o poslancih – uradno prečiščeno besedilo – ZPos-UPB1 (Uradni list RS, št. 24/05 z dne 11. 3. 2005).

ZAKON o poslancih

(neuradno prečiščeno besedilo št. 6)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Poslanke in poslance državnega zbora (v nadaljnjem besedilu: poslanci) izvolijo državljani Slovenije po Zakonu o volitvah v državni zbor.

2. člen

Poslanci so predstavniki vsega ljudstva in pri izvrševanju poslanskega mandata niso vezani na kakršnakoli navodila. Poslanski mandat izvršujejo v skladu z ustavo, zakonom in poslovníkom državnega zbora.

3. člen

Poslanci opravljajo funkcijo poslanca poklicno.

4. člen

Poslanec ne sme opravljati funkcije ali dejavnosti, ki po zakonu ni združljiva s funkcijo poslanca.

5. člen

Nikogar se ne sme ovirati pri kandidiranju za poslanca.

Kandidatu za poslanca ne sme proti njegovi volji prenehati delovno razmerje niti se mu ne sme poslabšati položaj v delovnem razmerju zaradi sprejema kandidature.

Kandidat za poslanca, ki je v delovnem razmerju, ima pravico do izrednega neplačanega dopusta za pripravo na volitve v trajanju največ osemnajst delovnih dni od dneva potrditve kandidature.

II. PRIDOBITEV IN PRENEHANJE POSLANSKEGA MANDATA

6. člen

Izvoljeni kandidat za poslanca pridobi poslanski mandat z dnem izvolitve, izvrševati pa ga začne z dnem potrditve poslanskega mandata v državnem zboru.

7. člen

Državni zbor potrdi poslanske mandate na prvi seji po izvolitvi.

Na prvi seji državnega zbora se najprej izvoli mandatno-imunitetna komisija. V mandatno-imunitetni komisiji morajo biti zastopani predstavniki vseh poslanskih skupin v državnem zboru.

Mandatno-imunitetna komisija pregleda potrdila o izvolitvi in morebitne pritožbe kandidatov in predstavnikov list kandidatov zoper odločitve volilne komisije, ki lahko vplivajo na potrditev mandatov, ter sestavi poročilo za državni zbor. Sestavni del poročila so seznam izvoljenih kandidatov za poslance in potrdila o izvolitvi.

O potrditvi mandatov odloča državni zbor na predlog mandatno-imunitetne komisije. O vsakem spornem mandatu odloča državni zbor posebej.

8. člen

(prenehal veljati)

9. člen

Poslancu preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
- če odstopi.

Poslancu preneha mandat z dnem, ko državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

Poslancu ne preneha mandat v primeru iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, če državni zbor sklene, da lahko opravlja poslansko funkcijo.

III. NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJE POSLANCA Z DRUGIMI FUNKCIJAMI IN DEJAVNOSTMI

10. člen

Poslanec ne sme biti hkrati član državnega sveta niti ne sme opravljati druge funkcije ali dela v državnih organih. Poslanec tudi ne sme poklicno opravljati funkcije v organih lokalnih skupnosti.

11. člen

Z dnem potrditve poslanskega mandata poslancu preneha funkcija, ki ni združljiva s funkcijo poslanca, oziroma delo v državnem organu.

12. člen

Poslanec ne sme opravljati pridobitne dejavnosti, ki po zakonu ni združljiva z opravljanjem javne funkcije.

Poslanec ne sme biti član nadzornega odbora gospodarske družbe.

Najkasneje v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata mora poslanec prenehati z opravljanjem dejavnosti iz prejšnjih odstavkov. Če tega ne stori, mu preneha mandat.

13. člen

Poslanec sme po obvestilu pristojnemu delovnemu telesu državnega zbora samostojno ali v delovnem razmerju opravljati dejavnost, vendar največ v obsegu, ki ne presega tretjine polnega delovnega časa, potrebnega oziroma določenega za redno opravljanje dejavnosti, če gre za opravljanje zahtevnejših strokovnih, znanstvenih, pedagoških ali raziskovalnih del.

Državni zbor na predlog pristojnega delovnega telesa odkloni poslancu opravljanje dejavnosti ali dela, če to vpliva na izvrševanje funkcije poslanca ali ovira objektivno in od zunanjih vplivov neodvisno opravljanje funkcije.

14. člen

Če je poslanec izvoljen za predsednika vlade ali imenovan za podpredsednika vlade ali ministra ali državnega sekretarja, v času, dokler opravlja to funkcijo, ne more opravljati funkcije poslanca.

V tem času opravlja funkcijo poslanca tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen poslanec iz prejšnjega odstavka. Če takega kandidata ni, opravlja funkcijo poslanca kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri je imela lista največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti.

IV. PRAVICE IN DOLŽNOSTI POSLANCEV

1. Delo poslancev v državnem zboru

15. člen

Poslanec se je dolžan udeleževati sej državnega zbora in njegovih delovnih teles, katerih član je, ter sodelovati pri delu in odločanju v državnem zboru ter v njegovih delovnih telesih.

Poslanec, ki ne more priti na sejo državnega zbora oziroma njegovega delovnega telesa, katerega član je, mora o tem pravočasno obvestiti predsednika zbora oziroma predsednika delovnega telesa in navesti razloge, zaradi katerih se ne bo mogel udeležiti seje.

16. člen

Če se poslanec neopravičeno ne udeleži seje državnega zbora oziroma njegovega delovnega telesa, katerega član je, se mu ustrezno zniža plača in drugi osebni prejemki.

Postopek za ugotavljanje odgovornosti poslanca in ukrepi se določijo s poslovnikom državnega zbora.

17. člen

Poslanec ne more brez opravičenega razloga odkloniti članstva v delovnem telesu državnega zbora.

18. člen

Poslanec je dolžan varovati podatke zaupne narave.

19. člen

Poslanec ima pravico:

- predlagati zakon ali drug akt državnemu zboru v obravnavo in sprejem,
- predlagati, naj državni zbor razpiše referendum o vprašanjih, ki se urejajo z zakonom,
- predlagati, naj državni zbor odredi preiskavo o zadevah javnega pomena,
- skupaj s še najmanj devetimi poslanci vložiti predlog za izvolitev novega predsednika vlade,
- skupaj s še najmanj devetimi poslanci sprožiti v državnem zboru interpelacijo o delu vlade ali posameznega ministra,
- skupaj s še najmanj devetimi poslanci predlagati, naj državni zbor pred ustavnim sodiščem obtoži predsednika vlade ali ministra,
- skupaj s še najmanj devetimi poslanci predlagati razpravo o vprašanjih širšega pomena,
- skupaj s še najmanj devetindvajsetimi poslanci zahtevati, naj državni zbor razpiše referendum o vprašanjih, ki se urejajo z zakonom,
- skupaj s še najmanj devetindvajsetimi poslanci zahtevati, naj državni zbor odredi preiskavo o zadevah javnega pomena,
- skupaj s še najmanj devetindvajsetimi poslanci predlagati, naj državni zbor obtoži predsednika republike pred ustavnim sodiščem.

20. člen

Poslanec ima pravico dati poslanske pobude in postaviti poslanska vprašanja vladi ali posameznemu ministru.

Predsednik vlade oziroma pristojni minister je dolžan odgovoriti na poslansko pobudo ali vprašanje v roku, ki ga določa poslovnik državnega zbora.

2. Poslanska imuniteta

21. člen

Poslanec ni kazensko odgovoren za mnenje ali glas, ki ga je izrekel na sejah državnega zbora ali njegovih delovnih teles.

22. člen

Poslanec ne sme biti priprt niti se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne sme začeti kazenski postopek brez dovoljenja državnega zbora, razen če je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let.

O zahtevi pristojnega državnega organa za dovoljenje iz prejšnjega odstavka odloči državni zbor na predlog mandatno-imunitetne komisije najkasneje v 30 dneh od dneva vložitve zahteve.

Državni zbor lahko prizna imuniteto tudi poslancu, ki se nanjo ni skliceval ali ki je bil zaloten pri kaznivem dejanju iz drugega odstavka tega člena.

3. Materialni in drugi pogoji za delo poslancev

a) Plača in nadomestila

23. člen

Poslanec ima pravico do plače.

24. člen

Osnova za obračun plač poslancev je povprečna mesečna plača na zaposlenega v gospodarstvu Republike Slovenije po zadnjih uradnih podatkih Zavoda Republike Slovenije za statistiko. Ta osnova se glede na proračunske možnosti lahko zmanjša za odstotek, ki ga določi državni zbor, vendar ne več kot za 50%. O zmanjšanju osnove do 20% lahko po pooblastilu državnega zbora odloči pristojno delovno telo.

Plača poslanca se določi tako, da se osnova iz prejšnjega odstavka pomnoži s koeficientom 5 in poveča za funkcijski dodatek, skupni znesek pa poveča za odstotek za delovno dobo.

Funkcijski dodatek se določi glede na stalne dolžnosti v državnem zboru in njegovih delovnih telesih ter poslanskih skupinah (predsednik in podpredsednik državnega zbora, predsedniki in člani delovnih teles, vodje poslanskih skupin) in lahko znaša do 100% osnove iz prvega odstavka tega člena, pomnožene s koeficientom 5.

Plača poslanca se poveča za 0,5% za vsako začeto leto delovne dobe, vendar največ za 20%. Odstotek 0,5 se za poslanke, ki imajo več kot 25 let delovne dobe, poveča še za 0,25% za vsako začeto leto delovne dobe nad 25 let.

25. člen

Poslanec ima pravico do nadomestila plače v višini plače za čas letnega dopusta in za prvih 30 dni zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe.

26. člen

Plače poslancev določa državni zbor oziroma pristojno delovno telo.

b) Delovna doba in socialno zavarovanje

27. člen

Poslancu se šteje čas opravljanja funkcije v delovno dobo.

Poslanec je v času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju.

c) Drugi osebni prejemki in povračila

28. člen

Poslanec ima pravico do drugih osebnih prejemkov in povračil:

- povračila stroškov za prevoz na delo in z dela,
- regresa za prehrano med delom,
- regresa za letni dopust,
- nadomestila za ločeno življenje,
- povračila stroškov prevoza ob dela prostih dneh iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj,
- povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj,
- povračila stroškov za izobraževanje,
- jubilejne nagrade,
- odpravnine ob odhodu v pokoj.

29. člen

Poslanec ima pravico do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja).

Poslanec ima pravico do mesečnega pavšalnega zneska za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti.

30. člen

Pogoje in višino prejemkov in povračil iz prejšnjih dveh členov določi državni zbor oziroma pristojno delovno telo.

č) Dopusti

31. člen

Poslanec ima pravico do letnega dopusta v trajanju do 40 delovnih dni.

Poslanec ima pravico do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih razlogov.

V izjemnih primerih se lahko poslancu odobri izredni dopust do 30 dni v koledarskem letu.

Primere in pogoje iz prejšnjih odstavkov določi državni zbor oziroma pristojno delovno telo.

d) Drugi pogoji za delo poslancev

32. člen

Državni zbor določi organizacijo in delovanje služb državnega zbora.

Poslanec ima pravico zahtevati od služb državnega zbora vsa potrebna strokovna pojasnila in vse druge storitve, potrebne za opravljanje njegove funkcije.

33. člen

Poslanec ima pravico uporabljati vse informacijsko in dokumentarno gradivo ter vse komunikacijske zveze na sedežu državnega zbora.

34. člen

V okviru služb državnega zbora se zagotavljajo administrativni delavci ter materialni in drugi pogoji za delovanje poslanskih skupin.

Za vsakega poslanca pripada poslanski skupini določen znesek za strokovne sodelavce poslancev. Višino zneska določi državni zbor.

35. člen

V volilnih enotah se organizirajo poslanske pisarne s potrebnimi strokovnimi in administrativnimi delavci.

V. PRAVICE POSLANCEV PO PRENEHANJU MANDATA

36. člen

(delno se preneha uporabljati)

Poslanec, ki je do izvolitve opravljal funkcijo sodnika ali drugo trajno funkcijo v državnem organu, ima po prenehanju poslanskega mandata pravico nadalje opravljati prejšnjo funkcijo, če izpolnjuje pogoje za opravljanje te funkcije in če v treh mesecih po prenehanju poslanskega mandata sporoči pristojnemu organu, da želi nadalje opravljati prejšnjo funkcijo.

37. člen

Poslanec, ki je bil do izvolitve v delovnem razmerju, ima pravico, da se v treh mesecih po prenehanju poslanskega mandata vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, ki ustreza vrsti in stopnji njegove strokovne izobrazbe.

38. člen

Poslanec, ki mu je prenehal mandat in iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve, niti ni izpolnil pogojev za upokojitev po splošnih predpisih, ima pravico do nadomestila plače v višini plače, ki bi jo prejemal, če bi opravljal funkcijo, dokler se ne zaposli oziroma dokler ne izpolni pogojev za upokojitev po splošnih predpisih, vendar najdlje eno leto od prenehanja mandata.

Pravica do nadomestila iz prejšnjega odstavka se lahko podaljša do izpolnitve pogojev za upokojitev po splošnih predpisih ali po tem zakonu, vendar najdlje še za eno leto.

Čas iz prejšnjih dveh odstavkov se šteje poslancu, ki mu je prenehal mandat, v delovno dobo. V tem času je socialno zavarovan po predpisih, ki urejajo socialno zavarovanje oseb v delovnem razmerju. Če ima v tem času pravico do letnega dopusta, mu pripada tudi regres za letni dopust, ob upokojitvi pa mu pripada pravica do odpravnine.

39. člen

(razveljavljen)

Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. [48/92](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

40. člen

Določba 5. člena tega zakona velja tudi za kandidata za predsednika republike.

41. člen

Določbe tega zakona o materialnih in drugih pogojih za delo poslancev ter o pravicah poslancev po prenehanju mandata se primerno uporabljajo tudi za predsednika republike.

Predsednik republike ima pravico do plače v višini, ki se določi po tem zakonu za predsednika državnega zbora.

Organizacijo in delovanje služb predsednika republike določi predsednik republike.

42. člen

Določbe tega zakona o pravicah poslancev po prenehanju mandata se uporabljajo tudi za delegate zborov Skupščine Republike Slovenije ter za funkcionarje v službah Skupščine Republike Slovenije, ki jih imenuje skupščina ali njen zbor, in jim preneha funkcija s konstituiranjem državnega zbora.

Določbe tega zakona o pravicah poslancev po prenehanju mandata se uporabljajo tudi za predsednika in člane Predsedstva Republike Slovenije, ki jim preneha funkcija z nastopom funkcije predsednika republike.

43. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne z dnem konstituiranja državnega zbora.«.

Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. [15/94](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»85. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. [19/94](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»110. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike – ZZPOFPR (Uradni list RS, št. [15/03](#)) spreminja 41. člen zakona tako, da se glasi:

»41. člen

([prenehal veljati](#))«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»27. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.«.

Zakon o dopolnitvi Zakona o poslancih – ZPos-A (Uradni list RS, št. [123/04](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.